

PATNUBAY SA MISA

4 Nobyembre 2018

Ika-31 Linggo sa Karaniwang Panahon

Taon B

Ang Utos na Nagpapagaan sa Buhay

Ang ating buhay ay mabigat. Napakarami nating mga tungkuling dapat gampanan. Madalas nga ay hindi na natin alam kung ano ang uunahin sa mga tungkuling ito. Kaya naghahanap tayo ng mga paraan upang mapagaan ang ating mga pasanin sa buhay. Ito ang nais ng mabait na eskriba sa ating Ebanghelyo ngayong Linggo. Marami ang mg autos ng Diyos sa Matandang Tipan. Ang tanong niya sa kanyang sarili ay ito: Paano ko kaya matutupad ang 613 utos ng Diyos?

Lumapit siya kay Hesus upang maghanap ng katugunan sa kanyang tanong. Hindi naman siya binigo ng Panginoon. Higit pa riyan! Nang maipakita niyang naunawaan niya ang kahalagahan ng Dakilang Utos ng Pag-ibig, pinuri siya ni Hesus at sinabing malapit na siyang pagharian ng Diyos. Nawa’y maunawaan din natin ang kahalagahan ng pag-ibig sa ating buhay at pagharian tayo ng Diyos.

PASIMULA

Pambungad

(Ipahahayag lamang kung walang awiting nakahanda.)

Ako’y huwag mong iiwan, D’yos ko, huwag mong layuan akong ngayo’y nagdarasal. Ako ay iyong tulongan, Poong aking kaligtasan.

Pagbati

P– Ang pagpapala ng ating Panginoon Hesukristo, na siyang nagturo ng dakilang utos ng pag-ibig, ang pag-ibig ng Diyos Amang nagmamahal nang lubos, at ang pakikipagkaisa ng Espiritu Santo ay sumainyong lahat.

B– At sumaiyo rin!

Pagsisisi

P– Sa pagsisimula sa ating pagdiriwang ng Eukaristiya, manahimik tayong saglit at alalahanin kung

gaano kadalas tayong nagkulang magmahal nang tapat sa Diyos at sa ating kapwa. *(Manahimik saglit.)*

P– Para sa aming kawalan ng panaanampalataya sa karunungan ng iyong mga utos, Panginoon, kaawaan mo kami.

B– Panginoon, kaawaan mo kami!

P– Para sa aming kakulangan ng pag-asa sa kakayahang magmahal na iyong ibinibigay, Kristo, kaawaan mo kami.

B– Kristo, kaawaan mo kami!

P– Para sa aming hindi pagtupad sa iyong dakilang utos ng pag-ibig, Panginoon, kaawaan, mo kami.

B– Panginoon, kaawaan mo kami!

P– Kaawaan tayo ng makapangyarihang Diyos, patawarin tayo sa ating mga kasalanan, at dalhin tayo sa buhay na walang hanggan.

B– Amen!

Papuri

B – Papuri sa Diyos sa kaitaasan at sa lupa’y kapayapaan sa mga taong kinalulugdan niya. Pinupuri ka namin, dinarangal ka namin, sinasamba ka namin, ipinagbubunyi ka namin, pinasalamatan ka namin dahil sa dakila mong angking kapurihan. Panginoong Diyos, Hari ng langit, Diyos Amang makapangyarihan sa lahat.

Panginoong Hesukristo, Bugtong na Anak, Panginoong Diyos, Kordero ng Diyos, Anak ng Ama. Ikaw na nag-aalis ng mga kasalanan ng sanlibutan, maawa ka sa amin. Ikaw na nag-aalis ng mga kasalanan ng sanlibutan, tanggapin mo ang aming kahilingan. Ikaw na naluluklok sa kanan ng Ama, maawa ka sa amin. Sapagkat ikaw lamang ang banal, ikaw lamang ang Panginoon, ikaw lamang, O Hesukristo, ang Kataas-taasan, kasama ng Espiritu Santo sa kadakilaan ng Diyos Ama. Amen!

Panalanging Pambungad

P– Ama naming makapangyarihan, ang paglingkuran ka ayon sa iyong kasiyahan ay kaloob na iyong ibinibigay sa iyong mga hinirang. Gawin mong ang iyong mga pangako ay aming mapakinabangan ayon sa paraang iyong kinalulugdan sa pamamagitan ni Hesuskristo kasama ng Espiritu Santo magpasawalang hanggan. *B*– Amen!

PAGPAPAHAYAG NG SALITA NG DIYOS

Unang Pagbasa *Deut 6:2-6*
Ang ating sipi galing sa Aklat ng Deuteronomio ay nagsasaad ng Dakilang Utos hinggil sa Pag-ibig sa Diyos. Dapat mahalín ang Diyos nang buong puso, na ang ibig tukuyin ay nagmumula sa kaibuturan ng ating pagkatao. Dapat mahalín ang Diyos nang buong kaluluwa, na ang ibig sabihin ay habang tayo ay may buhay. Dapat ding mahalín ang Diyos nang buong lakas, na ang kahulugan ay namamalas sa panlabas na gawa. L– Pagpapahayag mula sa Aklat ng Deuteronomio

Sinabi ni Moises sa mga tao: “Matakot kayo sa Panginoon, ang inyong Diyos, at sundin ang lahat ng kanyang mga utos at mga tuntunin habang kayo’y nabubuhay. Kung ito’y susundin ninyo, hahaba ang inyong buhay. Kaya nga, dinggin ninyo ito at sunding mabuti. Kung magkagayo’y mapapanuto kayo, at lalaki ang inyong lahi pagdating ninyo sa lupaing ipinangako niya sa inyo, sa lupaing sagana sa lahat ng bagay.

Dinggin mo, Israel: Ang Panginoon ating Diyos ay siya lamang Panginoon. Ibigin mo ang Panginoon mong Diyos nang buong puso, kaluluwa at lakas. Ang mga utos niya’y itanim mo sa iyong isip.”

Ang Salita ng Diyos!
B – Salamat sa Diyos!

Salmong Tugunan *Awit 17*
B – Poong aking kalakasan, inübig kitang tunay!

R. M. Velez

Po-ong a-king kala-kasan, i- ini-

i-big ki-tang tu-nay!

* O Panginoon kong aking kalakasan, minamahal kita nang tunay na tunay. Panginoon’y batong hindi matitibag, matibay kong muog at Tagapagligtas. *B*.

* D’yos ko ang sa akin ay s’yang nag-iingat. Tagapagtanggol ko at aking kalasag. Sa ‘yo, Panginoon, ako’y tumatawag sa mga kaaway ako’y ‘yong iligtas. *B*.

* Panginoon’y buhay, s’ya’y Tagapagligtas, matibay kong muog, purihin ng lahat. Sa piniling hari, dakilang tagumpay, ang kaloob ng D’yos sa kanyang hinirang. *B*.

Ikalawang Pagbasa *Heb 7:23-28*

Ang Sulat sa mga Hebreo ay patungkol sa mga Kristiyano ng ikalawang salinlahi. Nagsimula na silang mag-alinlangan kung tama ang ginawa ng kanilang mga magulang sa pagtatakwil ng sinaunang pananalig ng mga Hebreo upang yakapin ang pananampalatayang Kristiyano. Ipinaliliwanag ng may-akda na si Hesus ang Dakilang Pari at higit siya sa mga pari ng Matandang Tipan. Ang sakripisyong handog ni Hesus ay mabisa at kahit minsan lamang inialay ay nagtatagal magpakailanman.

L– Pagpapahayag mula sa Sulat sa mga Hebreo

Mga kapatid, dati, sa Matandang Tipan, maraming saserdote ang naghahali-halili, sapagkat namamatay sila at hindi nakapagpapatuloy sa panunungkulan.

Ngunit si Hesus ay buhay magpakailanman, at hindi siya mahahalinhin sa kanyang pagkasaserdote. Dahil nga riyan, lubusan niyang maililigtas ang lahat ng lumalapit sa Diyos sa pamamagitan niya, sapagkat siya’y nabubuhay magpakailanman upang mamagitan para sa kanila.

Si Hesus, kung gayon, ang Dakilang Saserdoteng makatutugon sa ating pangangailangan. Siya’y banal, walang kapintasan o kasalanan, nahihiwalay sa mga makasalanan at mataas pa kaysa sangkalangitan. Hindi siya katulad ng ibang mga dakilang saserdote na kailangang maghandog ng mga hain araw-araw, una’y para sa sarili nilang kasalanan, at pagkatapos, para sa kasalanan ng mga tao. Minsang naghandog

si Hesus – at iya’y pangmagpakailanman – nang ihandog niya ang kanyang sarili. May mga kahinaan ang mga dakilang saserdoteng hinirang ayon sa Kautusan; subalit ang saserdoteng hinirang na may panunumpa ay ang Anak, banal magpakailanman. At ang panunumpa ng Diyos ay huling dumating kaysa Kautusan.

Ang Salita ng Diyos!
B – Salamat sa Diyos!

Aleluya *Jn 14:23*

B – Aleluya! Aleluya!
 Ang sa aki’y nagmamahal, tutupad sa aking aral. Ama’t ako’y mananahan.
 Aleluya! Aleluya!

Mabuting Balita *Mc 12:28-34*

Ang pagpapahayag ni Hesus ng Dakilang Utos ng Pag-ibig ay matatagpuan sa tatlong Ebanghelyo nina Mateo, Marco, at Lucas. Ang kakaiba lamang sa sipi ni Marco ay mabait na eskriba ang kausap ni Hesus, isang taong talagang naghahanap ng katotohanan. Ipinahayag ng Panginoon ang pag-ibig ng katuparan sa lahat ng utos ng Diyos.

P– Ang Mabuting Balita ng Panginoon ayon kay San Marcos
B – Papuri sa iyo, Panginoon!

Noong panahong iyon, lumapit ang isa sa mga eskriba kay Hesus at tinanong siya, “Alin pong utos ang pinakamahalaga?” Sumagot si Hesus, “Ito ang pinakamahalagang utos, ‘Pakinggan mo, Israel! Ang Panginoon na ating Diyos – siya lamang ang Panginoon. Ibigin mo ang Panginoon mong Diyos nang buong puso, nang buong kaluluwa, nang buong pag-iisip, at nang buong lakas.’ Ito naman ang pangalawa, ‘Ibigin mo ang iyong kapwa gaya ng iyong sarili.’ Wala nang ibang utos na hihigit pa sa mga ito.”

“Tama po, Guro!” wika ng eskriba. “Totoo ang sinabi ninyo. Iisa ang Diyos at wala nang iba liban sa kanya. At ang umibig sa kanya nang buong puso, buong pag-iisip, at buong lakas, at ang umibig sa kapwa gaya ng kanyang sarili ay higit na mahalaga kaysa magdala ng lahat ng handog na susunugin, at iba pang mga hain.”

Nakita ni Hesus na matalino ang kanyang sagot, kaya’t sinabi niya, “Malapit ka nang mapabilang sa mga pinaghaharian ng Diyos.”

At wala nang nangahas magtanong kay Hesus mula noon.

Ang Mabuting Balita ng Panginoon!

B – Pinupuri ka namin, Panginoong Hesukristo!

Homiliya

Sumasampalataya

B– Sumasampalataya ako sa Diyos Amang makapangyarihan sa lahat, na may gawa ng langit at lupa.

Sumasampalataya ako kay Hesukristo, iisang Anak ng Diyos, Panginoon nating lahat. Nagkawatang-tao siya lalang ng Espiritu Santo, ipinanganak ni Santa Mariang Birhen. Pinagpakasakit ni Poncio Pilato, ipinako sa krus, namatay, inilibing. Nanaog sa kinaroroonan ng mga yumao. Nang may ikatlong araw nabuhay na mag-uli. Umakyat sa langit. Naluluklok sa kanan ng Diyos Amang makapangyarihan sa lahat. Doon magmumulang paririto at huhukom sa nangabubuhay at nangamatay na tao.

Sumasampalataya naman ako sa Diyos Espiritu Santo, sa banal na Simbahang Katolika, sa kasamahan ng mga banal, sa kapatawaran ng mga kasalanan, sa pagkabuhay na muli ng nangamatay na tao at sa buhay na walang hanggan. Amen!

Panalangin ng Bayan

P– Hangad nating matupad ang lahat ng ninanais ng Diyos. Puno ng tiwala sa kanyang pagmamahal sa atin, ating sambitin:

B –Diyos ng pag-ibig, dinggin mo ang aming panalangin!

* Para sa mga namumuno sa Simbahan, ang Bayang hinirang ng Diyos, upang maipamalas nila sa lahat ang dakilang halimbawa ng pag-ibig, manalangin tayo sa Panginoon. **B.**

* Para sa lahat ng mga pari at mga namanata sa Diyos, upang sa taong ito ng kaparian at buhay relihiyoso, mapuspos sila ng dalisay na pagmamahal sa Diyos at sa kanilang kapwa, manalangin tayo sa Panginoon. **B.**

* Para sa mga namumuno sa ating bansa, upang magsikap silang magkalat, hindi ng galit, poot,

at paghihiganti, kundi ng tunay na pag-ibig sa kapwa, lalo na sa mga dukha at nangangailangan, manalangin tayo sa Panginoon. **B.**

* Para sa mga taong malalim ang sugat ng damdamin at hirap magpatawad sa mga nakasakit sa kanila, upang matutunan nilang ang wagas na pagmamahal lamang ang makapagdadala sa kanila ng paghilom at kapayapaan, manalangin tayo sa Panginoon. **B.**

* Para sa ating lahat na nagkakatipon sa Lingguhang Eukaristiya, upang lumago tayo araw-araw sa pag-ibig sa Diyos at sa ating kapwa at matamo ang kaganapang kanilang hinahanap, manalangin tayo sa Panginoon. **B.**

* Tahimik nating ipanalangin ang ating mga pansariling kahalilingan. (*Tumigil saglit.*)

Manalangin tayo!

B.

P –Ama naming mapagmahal, isugo mo sa amin ang iyong Banal na Espiritu upang mapuspos kami ng tunay na pag-ibig sa iyo at sa aming kapwa. Sana’y matamo namin ang aming nilulunggating kaganapan sa buhay at kasiyahan ng kalooban, at maging katulad ng iyong Anak na si Hesukristong aming Panginoon.

B –Amen!

PAGDIRIWANG NG HULING HAPUNAN

P– Manalangin kayo. . .

B– Tanggapin nawa ng Panginoon itong paghahain sa iyong mga kamay sa kapurihan niya at karangalan, sa ating kapakinabangan at sa buong Sambayanan niyang banal.

Panalangin ukol sa mga Alay

P–Ama naming Lumikha, ang paghahain naming ito ay maging dalisay nawa at maging banal na pakikinabang namin sa iyong awang dakila sa pamamagitan ni Hesukristo kasama ng Espiritu Santo magpasawalang hanggan.

B – Amen!

Prepasyo VII

P–Ama naming makapangyarihan, tunay ngang marapat na

ikaw ay aming pasalamatan.

Kahit na ikaw ay pinagtak-silan ng sangkatauhan, ikaw ay patuloy pa rin sa iyong pagmamahal. Ikaw na ang nagpuno sa aming pagkukulang; ikaw pa rin ang nagsugo ng tutubos sa tanan. Ang sugo mong Anak ay naging di na iba sa amin bagama’t di niya tinularan ang aming pagkamasuwayin. Niloob mo ito upang iyong mamalas sa aming pagkatao ang giliw mong Anak at kami’y tunguhan mong may pag-ibig na tulad ng pagtatangi mo sa kanya nang higit sa lahat. Ang katapatan niya sa iyong walang maliw ay nagpanumbalik na muli sa amin ng iyong kasiyaha’t ng iyong pagtingin na aming iwinaksi noong ikaw ay aming suwayin.

Kaya kaisa ng mga anghel na nagsisiawit ng papuri sa iyo nang walang humpay sa kalangitan, kami’y nagbubunyi sa iyong kadakilaan:

B –Santo, santo, santo . . .

Pagbubunyi

B – Si Kristo ay gunitaing sarili ay inihain bilang pagkai’t inuming pinagsasaluhan natin hanggang sa siya’y dumating.

B – Ama namin . . .

P – Hinihiling namin . . .

B – Sapagkat iyo ang kaharian at ang kapangyarihan at ang kapurihan magpakailanman. Amen!

Paanyaya sa Kapayapaan

Paghahati-hati sa Tinapay

B – Kordero ng Diyos . . .

Paanyaya sa Pakikinabang

P– Narito si Hesus, ang Tagapagtanggol ng ganap na pag-ibig sa Diyos at sa kapwa, ang Kordero ng Diyos na nag-aalis ng mga kasalanan ng sanlibutan. Mapalad ang mga inaanyayahan sa kanyang piging.

B – Panginoon, hindi ako karapat-dapat na magpatuloy sa iyo ngunit sa isang salita mo lamang ay gagaling na ako.

Antipona ng Pakikinabang
(Ipahahayag lamang kung walang awiting nakahanda.)

Kami ay iyong turuan ng landasing patunguhan sa buhay na hahantungan. Sa harap mo'y makakamtan ang lubos na kagalakan.

Panalangin Pagkapakinabang

P– Ama naming mapagmahal, magkaroon nawa ng karagdagang bunga ang iyong ginagampanan sa aming banal na pakikinabang upang sa aming pagsasalo maging handa kaming tumanggap sa katuparan ng pangako mo sa pamamagitan ni Hesukristo kasama ng Espiritu Santo magpasawalang hanggan.

B– Amen!

P–Sumainyo ang Panginoon.

B–At sumaiyo rin!

P–Magsiyuko kayo at ipanalangin ang pagpapala ng Diyos. (Manahimik saglit.)

Itulot nawa ng makapangyarihang Diyos na ibigin ninyo Siya at ang inyong kapwa tulad ng ginawa ng lahat ng mga santo.

B– Amen!

P–Tibayan Niya nawa ang inyong pananampalataya ng mga patunay ng Kanyang pag-ibig, upang kayo'y magpunyagi sa

mabubuting gawa.

B– Amen!

P–Patnubayan Niya nawa kayo tungo sa Kanya, at akayin nawa kayo sa landas ng pagkawkawanggawa at kapayapaan.

B– Amen!

P–Pagpalain nawa kayo ng makapangyarihang Diyos: Ama, Anak, at Espiritu Santo.

B– Amen!

P–Humayo kayo sa kapayapaan upang ibigin at paglingkuran ang Panginoon sa inyong kapwa.

B– Salamat sa Diyos!

ANG NAGPAPADALI SA PAGTUPAD SA MGA UTOS NG DIYOS

Nakasaad sa ika-20 kabanata ng Aklat ng Exodo ang 10 Utos ng Diyos. Ngunit sa pananaliksik ng mga pantas sa Israel, natuklasan nilang di lamang sampu ang mga utos ng Diyos kundi 613 – 365 ang nagsasabi ng mga ipinagbabawal ng Diyos at 248 ang nag-uutos ng mga dapat gawin. Sa dami ng mga utos na ito, talagang naging mahirap silang tupdin. Tunay nga namang kapag hindi mo na nga maalaala dahil sa karamihan, ay paano mo pa sila maisasabuhay! Kaya naging palaisipan kung paano mapadadali ang pagsunod sa mga utos ng Diyos.

Ang Panginoong Hesus ang siyang may kasagutan sa palaisipang ito – ang Dakilang Utos ng Pag-ibig. Kung tutuusin ay hindi naman talagang bago ang itinuro ni Kristo. Ang utos tungkol sa pag-ibig sa Diyos ay hango sa Aklat ng Deuteronomio (6:5). Ang utos naman hinggil sa pag-ibig sa kapwa ay galing sa Aklat ng Levitico (19:18). Kung nasasaad na pala sa Matandang Tipan ang mga utos na ito ay anong bagong pagtuturo ang dinala ni Hesus sa daigdig? Bago natin sagutin ang katanungang ito ay linawin natin kung ano talaga ang nasasaad sa Deuteronomio 6:5 at Levitico 19:18.

Sa Deuteronomio ay ipinag-uutos ng Diyos na mahal in siya nang buong puso, nang buong kaluluwa, at nang buong lakas. Ang puso ay hindi lamang ang tumitibok sa ating dibdib. Ito ang kaibuturan ng ating pagkatao, ang kalaliman ng ating kalooban. Ito ang pinagmumulan ng lahat ng ating iniisip, ng lahat ng ating nararamdaman, at ng lahat ng ating binabalak sa buhay. Ang kaluluwa naman ang dahilan ng ating buhay. Kapag nilisan ng kaluluwa ang ating pagkatao, tayo ay namamatay. Kaya ang pag-ibig sa Diyos ay hindi lamang para sa isang araw o isang taon. Ito ay dapat habang tayo ay may buhay. Ang lakas ay may kaugnayan sa ating katawan. Hindi lamang nasa ating loob ang pag-ibig sa

Diyos. Dapat ito mamalas ng lahat. Kaya nga kailangang ipinakikita sa gawa ang ating pag-ibig sa Diyos.

Ang pag-ibig naman sa kapwang nakasaad sa Aklat ng Levitico ay malinaw ang tinutukoy. Ang mga talata 9-18 ng ika-19 kabanata ay nagpapaliwanag kung paano mamahalin ang kapwa-tao. Kaya nga lamang ang itinuturing na kapwa-tao ay ang mga kababayan, ang mga kapwa-Israelita. Samakatuwid ang mga di-Israelita ay hindi kapwa-tao. Hindi dapat mahal in ang mga banyaga tulad ng sarili.

Kaya nga, ano ang bagong itinuro ni Hesus sa kanyang Dakilang Utos ng Pag-ibig? Ang una ay ang pag-uugnay ng dalawang utos na ito. Ang Deuteronomio ang ika-5 aklat ng Banal na Kasulatan. Ang Levitico naman ang ika-3 aklat ng Biblia. Sa madaling sabi, magkalayo ang utos ng pag-ibig sa Diyos at ang utos ng pag-ibig sa kapwa-tao. Sa Matandang Tipan ay wala silang kaugnayan sa isa't isa. Nang pinaglapit sila ni Hesus, nais niyang sabihing mula sa kanyang panahon ay hindi na mapaghihiwalay ang pag-ibig sa Diyos at ang pag-ibig sa kapwa-tao.

May isa pang pagbabagong dala ang pagpapahayag ni Hesus ng Dakilang Utos ng Pag-ibig. Malinaw ito kay Lucas (10:25-37). Ang Dakilang Utos ay pambungad lamang sa talinghaga ng Mabuting Samaritano. Dito ay kitang-kitang ang kapwa-tao ay hindi isang kapwa-Israelita. Ang kapwa-tao ay sinumang taong nabubuhay sa mundong ibabaw, lalo na ang isang taong nangangailangan. Ang Samaritanong tumulong at ang Israelitang tinulungan ay hindi magkababayan. Ngunit sila ay magkapwa-tao. Ang pagpapalawak ng pagtuturo hinggil sa kapwa ang kagilagilalas na kabaguhang dulot ng Dakilang Utos ng Pag-ibig na galing kay Hesukristo.

**WORD & LIFE
PUBLICATIONS**

Don Bosco Compound, A. Arnaiz Ave. cor. Chino Roces Ave., Makati, Metro Manila

Postal Address: P.O. Box 1820, MCPO, 1258 Makati, Metro Manila, Philippines

Tel. Nos. 894-5401; 894-5402; 892-2169 • **Telefax:** 894-5241 • **Website:** www.wordandlife.org

• **E-mail:** marketing@wordandlife.org; wordandlifepublications@gmail.com • **FB:** Word & Life Publications

• **Editorial Team:** Fr. S. Putzu, Fr. R. Lagaya, C. Valmonte, V. David, J. Domingo, A. Adsuara, D. Daguio

• **Illustrations:** A. Sarmiento, B. Cleofe • **Marketing:** Fr. B. Nolasco and T. Mojica • **Circulation:** R. Saldua